

«ТҲРКИСТОН»

«Дим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!»

1994 йил 20 апрель • Чоршанба • № 30 (14191)

ترکستان

* TURKISTAN

Сотувда эркин нархда

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ»НИ БОҒЛАЁТГАН ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ КЕНГАШИ РАҲБАРИ ЛИ ПЭННИНГ МАМЛАКАТИМИЗГА РАСМИЙ
ТАШРИФИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

18 апрель куни Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгаши раҳбари Ли Пэн расмий ташрифи билан Тошкентга келди.

Аэропортда Ли Пэн жаноблари билан рафиқасига Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов рафиқаси билан пешвоз чиқди. Миллий либослардаги қизлар Хитой ҳукумати раҳбари ва унинг ҳамроҳларига баҳор чечакларини тақдим этдилар.

Юксак мартабали меҳмон қариндаси Ўзбекистон Республикаси Миллий Гвардияси вакиллари — фахрий қорувчилар саф тортди. Икки мамлакат давлат мадҳиялари янгради.

Шундан сўнг Ислам Каримов ва Ли Пэн оммавий ахборот воситалари вакилларига қисқача баёнот бердилар.

— Мен қадимий ва жаҳонга машҳур Тошкент шаҳрига келганимдан хурсандман, — деди Хитой раҳбари. — Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг 1992 йилда юртимизга ташрифи дўстона алоқаларимиз тарихида янги саҳифа очган эди. Бизнинг ташрифимиз давомида имзолаштирилган ҳужжатлар бу алоқаларни янада мустаҳкамлайди, иқтисодий ҳамкорлигимизни янги босқичга қўтарди, деб умид қиламан.

Мамлакатимиз Президентини Хитой Давлат Кенгаши раҳбарини ташрифи билан самимий қўллар экан:

— Ли Пэн жанобларининг сиёсий, иқтисодий, савдо ва маданий алоқаларимиз

биёти намоёнаси, буюк ўзбек шоири Мир Алишер Навоий хотирасини ёд этиш билан бошланди. ХХР Давлат Кенгаши раҳбари Ли Пэн республикамиз Президентини Ислам Каримов ҳамроҳлигида буюк бобоқалониимиз пойга гулчамбар қўйди.

Шу ерда юксак мартабали меҳмонни қўллаш учун чиққан шаҳар жамоатчилиги вакиллари билан учрашув бўлиб ўтди. Ли Пэн жаноблари Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги дўстона муносабатлар равиоли хусусида сўзлаб, Ўзбекистон келажакда шу юртининг баҳорий чечакларидек гуллаб-яшнашига ишонч билдирди.

10.30. Халқлар дўстлиги саройи. Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов билан ХХР Давлат Кенгаши раҳбари Ли Пэн ўртасида яқинлашув сўхбат бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорлик истиқболи муҳокама қилинди.

Сўнгра музокаралар делегация аъзолари иштирокида давом эттирилди.

Ислам Каримов кўпгина масалаларда Ўзбекистон ва Хитой раҳбариятининг фикри бир хил эканини таъкидлаш билан қайд этди. Хусусан, Ўзбекистон ҳам, Хитой ҳам ўзаро тенгликка асосланган ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш, кўшни давлатлар билан дўстона муносабатларни равиоли топтиришни истади. Мустақилликка эришган собоқ совет республикалари

Хитой сингари буюк давлатнинг катта имкониятларидан ҳали тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ. Икки давлат ўртасида маҳсулот айирбошлаш, Хитойда ишлаб чиқарилаётган товарларни мамлакатимизда, Ўзбекистон маҳсулотини Хитойда намоиш этиш учун келгусида ташқи савдо кўргазмаларини ташкил этиш ҳар икки томоннинг манфаатига хизмат қилади. Қолаверса, икки мамлакат тadbirkorларининг ҳамкорлигини фаоллаштириш янада яхшилашга аҳамият бериш лобари Ли Пэн ўзи бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистон заминиди самимий кўтиб олигани учун Президентимизга миннатдорлик изҳор этди. Қадимда юртаримизни Буюк ипак йўли боғлаб турган бўлса, Ислам Каримовнинг 1992 йил мартидаги ташрифи ҳудудий ҳамкорлардаги фарққа қарамадан дўст ва қалби қўшни ҳисобланган Ўзбекистон ва Хитой муносабатларига янги саҳифалар ёзди, деди меҳмон. Ўзбекистон билан халқаро йўналишдаги муносабатла-

ри Ли Пэн ўзи бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистон заминиди самимий кўтиб олигани учун Президентимизга миннатдорлик изҳор этди. Қадимда юртаримизни Буюк ипак йўли боғлаб турган бўлса, Ислам Каримовнинг 1992 йил мартидаги ташрифи ҳудудий ҳамкорлардаги фарққа қарамадан дўст ва қалби қўшни ҳисобланган Ўзбекистон ва Хитой муносабатларига янги саҳифалар ёзди, деди меҳмон. Ўзбекистон билан халқаро йўналишдаги муносабатла-

ри Ли Пэн ўзи бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистон заминиди самимий кўтиб олигани учун Президентимизга миннатдорлик изҳор этди. Қадимда юртаримизни Буюк ипак йўли боғлаб турган бўлса, Ислам Каримовнинг 1992 йил мартидаги ташрифи ҳудудий ҳамкорлардаги фарққа қарамадан дўст ва қалби қўшни ҳисобланган Ўзбекистон ва Хитой муносабатларига янги саҳифалар ёзди, деди меҳмон. Ўзбекистон билан халқаро йўналишдаги муносабатла-

ри Ли Пэн ўзи бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистон заминиди самимий кўтиб олигани учун Президентимизга миннатдорлик изҳор этди. Қадимда юртаримизни Буюк ипак йўли боғлаб турган бўлса, Ислам Каримовнинг 1992 йил мартидаги ташрифи ҳудудий ҳамкорлардаги фарққа қарамадан дўст ва қалби қўшни ҳисобланган Ўзбекистон ва Хитой муносабатларига янги саҳифалар ёзди, деди меҳмон. Ўзбекистон билан халқаро йўналишдаги муносабатла-

ри Ли Пэн ўзи бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистон заминиди самимий кўтиб олигани учун Президентимизга миннатдорлик изҳор этди. Қадимда юртаримизни Буюк ипак йўли боғлаб турган бўлса, Ислам Каримовнинг 1992 йил мартидаги ташрифи ҳудудий ҳамкорлардаги фарққа қарамадан дўст ва қалби қўшни ҳисобланган Ўзбекистон ва Хитой муносабатларига янги саҳифалар ёзди, деди меҳмон. Ўзбекистон билан халқаро йўналишдаги муносабатла-

МОСКВА УЧРАШУВИ:

ҲАМФИКРЛИК

САРИ ҚИЙИН ЙЎЛ

Ҳамдўстлик давлатлари бошлиқларининг Москвадаги учрашуви қисқа, лекин жуда самарали бўлди. Унда Интиқордан олти муҳим ҳужжат имзоланди. Бу ҳужжатлар МДҲ мамлакатларида ўзаро фойдали ҳамкорлик ва иқтисодий-ёти барқарорлаштириш учун кенг истиқболлар очиб бериши шубҳасиз.

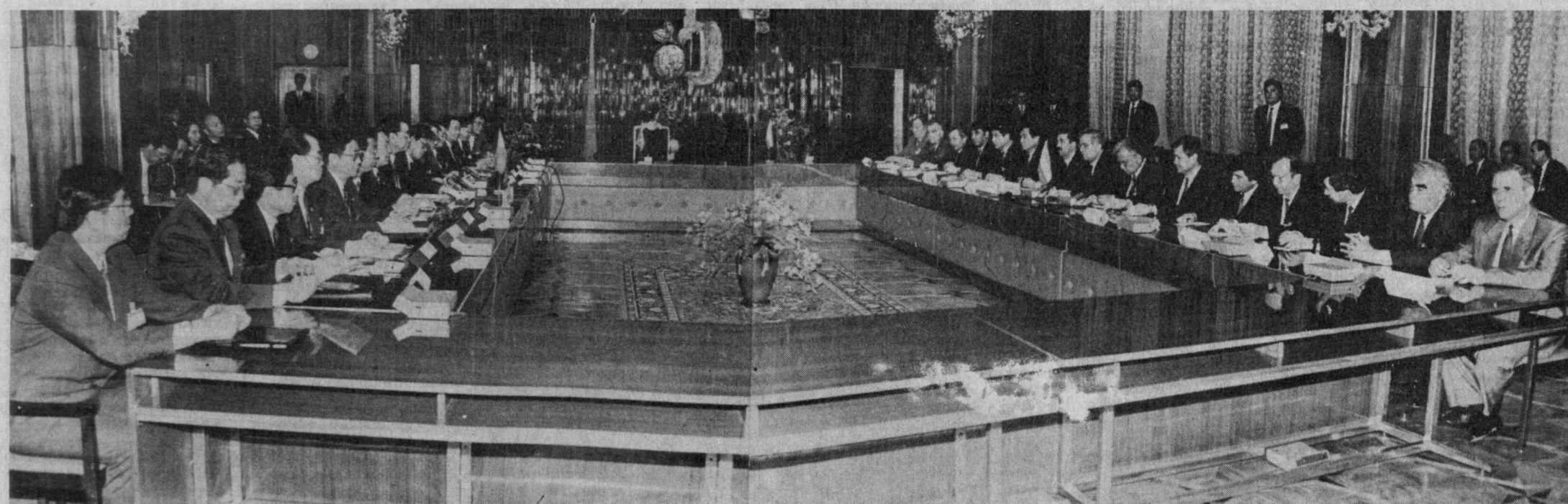
Одатдагидек, олий даражадаги учрашув арасида жуда кўп хилма-хил фарзлар айтилган эди. Ваъдилар мустақил давлатлар раҳбарларининг учрашуви ҳеч қандай натижа бермайди, деб ҳисоблаган бўлса, бошқалар: сурункали тангликдан чиқиш учун қучайратларини бирлаштирадиган пайт келди, деган фикрини айтиди. Улар Евроосиё иттифоқини тузиш ташаббусини қўтариб чиққан Қозғоғистон Президентини Нурсултон Назарбаевнинг яқинда берган баёнотида ҳам асосланган эди. Давлат бошлиқлари учрашувда бу масала умуман ўртага қўйилмади.

— Экинчи тузумга қайтиш йўқ ва қайтмайди ҳам, — деди Ўзбекистон Президентини Ислам Каримов журналистлар билан суҳбатда. — Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг истиқболи бор эканига ишонаман. Ҳозир ҳаёт мураккаблиги аён, албатта. Аммо, олдинги тизимга қайтиш — ҳаммадан ажралиб, ўз қобилига ўрналиб қолти сингари ҳалокатлидир. Фақат битта йўл бор. Бу бирор томон аўраволик қилмайди, аўраволик ўтказмайди. Ўзаро мурося ва ўзаро фойдали ҳамкорлик йўлидир.

Москва учрашуви чоғида Россия ва Украина ўртасида икки ва уч томонлама ёпиқ музокаралар ҳам бўлиб ўтди. Бу музокаралар Қора денгиз флотини ва Крим тўғрисида, шунингдек Россия воситчилигидаги Арманистон ва Озарбайжон муносабатлари хусусида эди. Бу учрашувларнинг нақадар муҳимлиги ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. У жойларда тўхтовсиз давом этаётган можаоралар пировад натижада янада фожияроқ воқеаларни келтириб чиқариши мумкин. Бунга эса мутлақо йўл қўйиш мумкин эмас.

Нима бўлганда ҳам, бу қадар кўп ҳужжатнинг имзоланиши учрашунинг аҳамиятини кўрсатиб турибди. Давлат бошлиқлари ҳамфиқрликка эришдилар.

(Давоми 2-бетда).

тобора ривожланиётган бир даврда юртимизга ташрифи Ўзбекистон — Хитой муносабатларида янги қадам бўлади, — деди. — Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларнинг яқинлашувига «Буюк ипак йўли» даврига бориб тақалади.

Олий мартабали меҳмонни Тошкент кўчаларида минглаб шаҳарликлар ва пойтахтимиз меҳмонлари олқишлар билан кўтиб олдилар.

ТОШКЕНТ. 19 апрель, соат 10.00. Ўзбекистон миллий боғи. Сафарининг иккинчи куни жаҳон мумтов ада-

ида Ўзбекистоннинг биринчи бўлиб Хитой давлати билан бориб-келиши йўли қўйгани, албатта, икки ўртадаги азаллий ва улутвор дўстлигининг натижасидир. 1992 йилнинг март ойида Ўзбекистон раҳбариятининг Пекинга ташрифи чоғида йигирмага яқин ҳужжат имзоланган эди. Бугунги кунда улар ҳаётга татбиқ этилиб, ўз самарасини бера бошлади. Жумладан, ҳозир республикамизда 78 та Ўзбекистон—Хитой қўшма корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Ўзаро савдо-иқтисодий алоқалар жадал ривожланмоқда. Аммо

зим. Маданий алоқалар янада ривожланиши керак. — Хитойда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар бизни анчадан бун қизиқтиради, — деди Ислам Каримов. — Ўз вақтида бундай қизиқинишимиз тўғрисида таъкидлаш ҳам учраганмиз. Бугунги кунда бошқа мамлакатлар ҳам Хитойдаги ҳаётий ўзгаришларни ўрганишга киришди. Бу ҳол Ўзбекистоннинг Хитой билан ҳамкорлик муносабатлари аниқ ва узоқни кўзловчи сийсатга асосланганини яна бир қарар исботлайди.

ХХР Давлат Кенгаши раҳ-

римиз мос келади. Дарҳақиқат, Хитой жаҳонда тинчлик тарафдори ва ўз навбатида, Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг тинчликпарвар сийсатини қадрлайди ҳамда қўллаб-қувватлайди. Ҳозирги кунда Хитойда теран иқтисодий янгиланишлар жараёни бормоқда. Шундай экан, ҳукуматнинг тинчликпарвар ташқи сийсати мамлакат иқтисодидаги ўзгаришларга икбий таъсир кўрсатиши шубҳасиз. Узоқ йиллар мавжуд бўлган собоқ Иттифоқ даврида унинг таркибиди республикалар орасида яқин муносабатлар юзга келди. Хитой Ўзбекистоннинг ушбу республикалар, жумладан, Россия билан йўлга қўйётган ҳамкорлик алоқаларини табиий ҳол, дея ҳисоблайди. Ўзбекистон билан Хитой ўртасида иқтисодий алоқалар кўнгилдагидек ривожланмоқда. Хитой Оролин кўчариш учун инсонпарварлик ёрдами сифатида маблағ ажратиб ниятда. Нелгусида ҳам Ўзбекистон билан барча соҳаларда ҳамкорлигини давом эттиравемиз.

— Ўзбекистон — ёш ва қадимий давлат ўз мустақиллигининг дастлабки йилларида вақтинчалик қийинчиликларни бошидан кечирмоқда, — деди Ли Пэн. — Аммо унинг келажакда порлоқ, бойлиги кўп, замини серхосил, саноати бақувват. Яқин орада республикаимизни илғор ва гуллаб-яшнаган давлатлар сафида кўришимга ишончим комил.

Музокаралар сўнгида ҳужжатларни имзолаш маросими бўлиб ўтди.

ев, Бош вазир ўринбосарлари Ҳ. Султонов, К. Тўлағонов, М. Усмонов, ташқи ишлар вазирини С. Саидқосимов, Тошкент шаҳри ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

Шунингдек, тadbirkorларда Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистондаги факультетда ва муҳтор элчиси Гуань Хэнгуан ҳозир бўлди.

Хужжатларни имзолаш маросимидан сўнг Ислам Каримов ва Ли Пэн журналистлар билан суҳбатлашди.

Хитойда ҳам, Ўзбекистонда ҳам иқтисодий ислохотлар ўтказилипти, — деди Ли Пэн. — Шу нуқтага назардан қараганда, бизда умумий жиҳатлар кўп. Аммо бу ҳол иккала мамлакат ҳам тараққиётнинг бир хил йўлидан боради, деган маънони билдирмайди. Чунки Ўзбекистоннинг ўзига хос хусусияти бор. Хитойда ҳам худди шундай. Лекин биз бир-биримиздан ўрганишимиз керак. Ўтмишда «Буюк ипак йўли» мамлакатларимиз халқларини бир-бирига боғлаб турган. Бир-бирига биз янги Буюк ипак йўлини барпо этишимиз лозим. Бизнинг дўстлик алоқаларимиз яқинлашувига ҳам мустаҳкамроқ бўлади, деб умид қиламан. Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистон халқига, Тошкент шаҳри аҳолисига самимий дўстлик ва эҳтиром туйғулариин изҳор этаман.

— Хитой — буюк мамлакат, — деди Ўзбекистон Президентини. — Биз бу мамлакатдаги катта икбий ўзгаришларни диққат билан кузатиб

катта ҳисса қўйиши мумкин. Ли Пэн жанобларининг мамлакатимизга ташрифини қизгин муборакбод этамиз. Икки мамлакат ўртасида бўғин имзоланган ҳужжатлар ўзаро муносабатларимизда янги саҳифа очди, деб умид қиламан.

16.00. Ўзбекистон Республикасини Олий Кенгашининг мажлислар зали. Бу ерда халқ ноиблари, республика вазирликлари, идоралари раҳбарлари, Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти жамоатчилиги вакиллари, ҳоржий мамлакатларнинг Тошкентдаги дипломатик ваколатхонаси ходимлари Хитой Халқ Республикасини Давлат Кенгаши раҳбари Ли Пэн билан учрашувга тўпландилар.

Учрашувни Ўзбекистон

Республикасини Президентини Ислам Каримов очди. У хитойлик мўътабар меҳмон ва унинг рафиқасини йиғилганлар номидан муборакбод этди. Сўнгра сўз Ли Пэнга берилди.

— Кейинги икки йилдан ортироқ вақт мобайнида Президент Ислам Каримов ва Марказий Осиёдаги бошқа давлатларнинг раҳбарлари мамлакатимизда бўлишди, — деди Хитой ҳукумати раҳбари. — Энди эса мен навоб ташрифи билан келдим. Ўз сафаримни гузал Ўзбекистондан бошлаганимдан мамнунман. Бундан кейин Туркменистон, Қозғоғистон ва Қирғизистонга бормоқчиман. Яқин тарихда Хитой ва Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари ўртасида бундай мунтазам мулоқотлар бўлмаган. Бу ҳол ана шу давлатлар тарихида янги давр бошланганидан далолат беради. Ўзбекистон Республикасини Марказий Осиёдаги нуфузли давлатлардан биридир. Мамлакатини қадимий, маданиятга ва катта иқтисодий имкониятларга эга. Кейинги йилларда Ўзбекистон Президентини Ислам Каримов раҳбарлигида ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш ва қўшни давлатлар билан дўстона алоқалар, ўзаро манфаатли ҳамкорлик ўрнатиш йўлидан дадил бормоқда. Сизга бу йўлда катта муваффақиятлар тилаймиз.

Нотиқ Хитойда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар, мамлакатдаги ҳозирги иқтисодий-сийсий вазит, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик истиқболи ҳақида сўзлади.

Учрашув сўнгида Ислам Каримов самимий тилаклар учун Хитой ҳукумати раҳбарига миннатдорлик изҳор этди. Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги дўстона алоқалар икки халқ манфаати йўлидан бундан кейин ҳам мустаҳкамланаверида, деб ишонч билдирди.

Ли Пэннинг Ўзбекистонга расмий ташрифи давом этмоқда.

Носир МУҲАММАД,
Ҳулом МИРЗО,
Дияшод ҚАЮМ,
ЎЗА мухбирлари.

СУРАТЛАРИ. Хитой Халқ Республикасини делегациясининг Ўзбекистон Республикасини расмий ташрифидан лавҳалар.

ЎЗА суратлари.

САМИЙ УЧРАШУВЛАР

19 апрель куни Хитой Халқ Республикасини Давлат Кенгашининг раҳбари Ли Пэн жанобларининг рафиқаси Чжу Линь хоним Ўзбекистон Республикасини Президентининг рафиқаси Татьяна Каримова ҳамроҳлигида Тошкент шаҳридаги «Шарқ гуди» бадий буюмлар фабрикасига ташриф бурди. Корхонада ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар кўргазмаси томоша қилди. Дуппи, сўзана, зардулик буюмлари, миллий либос намуналари Чжу Линь хонимда катта таассурот қолдирди. Меҳмонлар «Шарқ гули» фабри-

насининг музейини кўрди, корхона ишчилари билан суҳбатлашиб, уларнинг иш шaroитлари билан танишди. Чжу Линь хоним шу кунни Тошкент шаҳридаги Хитой тилини ўргатишга яхтисослашган 59-ўрта мактабда ҳам бўлди ва дарс жараёни билан танишди. Хитойлик меҳмон ўқувчилар билан Хитой тилида суҳбатлашди ва уларнинг билим даражасига юқори баҳо берди. Мактаб ўқувчилари меҳмонларни хитойча қуй-қўйиш ва рақслар билан хушнуд этдилар.

Д. ХОЛИҚҲУЛОВА,
ЎЗА мухбири.

